

1. час

Који проблеми нас интересују?

Ученици учествују у планирању дебате

Напомена: овај час се одржава три недеље пре осталих часова.

Ова табела даје сажет преглед информација које су наставнику потребне за планирање и држање часа.	
Развијање компетенција упућује директно на ЕДЦ/ХРЕ.	
Циљ учења показује шта ученици знају и разумеју.	
Задатак/задаци за ученике , уз методу, чине основни елемент процеса учења.	
Листа материјала је помоћ у припреми часа.	
Предвиђено време наставнику омогућава оквирно планирање времена.	
Развијање компетенција	Преузимање одговорности; избор реквизита и материјала применом одређених критеријума.
Циљ учења	Критеријуми за избор тема за дебату у разреду: политичка релевантност, интересовања ученика, повезаност са разумевањем и искуством ученика.
Задаци за ученике	Ученици асоцијативно нижу идеје (<i>brainstorming</i>) и прикупљају информације о питањима за расправу.
Материјали и средства	Информације путем медија. Белешке о личном искуству и сазнањима. Папир са флипчарта са сугестијама ученика и подсетником налази се на зиду (имена ученика са пољем за квачицу). Радни материјал за ученике 8.1.
Метода	Рад у паровима.
Предвиђено време	Укључивање ученика у рад. 15 мин.
	Увод у задатак. 10 мин.
	Рад у паровима. 15 мин.
	Временски размак између 1. и 2. часа 3 недеље

Напомене за наставника: зашто овај час треба одржати три недеље унапред

Овај час треба одржати три недеље пре осталих да би ученици могли да припреме материјал за други час и учествују у планирању дебате у оквиру 3. часа. Сврха овог часа је **организовање унапред**: ученици унапред добијају информације које ће им бити потребне за одређени задатак.

Учествовање у планирању часова одговара учествовању у заједници. Активан грађанин је увек информисан грађанин. Из тог угла, организовање рада унапред у овој наставној јединици демонстрира општи принцип учешћа у демократији.

Припремање унапред захтева временски распон од око три недеље између првог и осталих часова. (Наставник зато треба да одлучи како да искористи часове у току тог периода.) Припрема унапред састоји се из две фазе:

1. фаза (две недеље): ученици раде у паровима. На крају 1. фазе, сви тимови предлажу неку тему за дебату јер сматрају да је занимљива и прикладна. Обезбеђују материјал са информацијама за одељење (једна страница).

Утврђује се датум када се завршава 1. фаза, а почиње 2.

2. фаза (једна недеља): време за читање. На крају 2. фазе сваком ученику су познате све предложене теме и прочитао је сав материјал. Сваки ученик је одабрао тему за расправу.

Распоред организовања унапред

Часови	1. час			2. час
Активности ученика	1. фаза Ученици смишљају своје предлоге за тему дебате.		2. фаза Ученици читају предлоге.	Одељење гласањем бира тему
Време	1. недеља	2. недеља	3. недеља	
Рок за припрему рада	—————→			

Опис часа

Припрема пре часа

За 1. корак, дебата: ако је потребно, наставник је испразнио учионицу ради вежбе вођења дебате.

За корак 2.3, упутства за задатак: наставник ставља два папира са флипчарта на зид учионице.

1. Укључивање ученика

Припрема: наставник дели учионицу на два дела постављањем траке, дугачке око пет метара, на под. Ученицима је потребно довољно простора за стајање са обе стране траке, а окренути су једни према другима. Ако је учионица премала, или претрпана, задатак се може организовати у ходнику.

Наставник тражи од ученика да стану у круг око линије. Затим изјављује следеће:

„Свако дете би требало да проведе додатних годину дана у школи.“

Наставник позива ученике да стану са одређене стране линије – лево, ако се слажу са изјавом, а десно ако се не слажу. Ученици неколико минута размењују своје ставове и идеје.

Затим наставник позива две групе да објасне своје аргументе. Притом треба водити рачуна о неколико правила:

1. Две стране наизменично износе своје аргументе.
2. Говорници се не смеју прекидати.
3. Говорници имају на располагању 30 секунди за изношење свог става.

Ученици потом размењују аргументе што подсећа на дебату. После пет минута, или раније ако једној страни понестане идеја, наставник зауставља дебату и тражи да се ученици врате на своја места – у идеалном случају столице стоје у облику четвороугла што олакшава комуникацију.

2. Увод у задатак

2.1 Због чега је вођење дебате важно за учешће у демократији?

Наставник подсећа на претходну активност – то је била дебата. У врло кратком времену, размењено је много идеја и аргумената. Ученици могу коментарисати стечено искуство.

Наставник објашњава ученицима важност развијања вештина вођења дебате јер се многе дискусије у демократском окружењу одвијају на тај начин. Грађани уживају људска права слободе мишљења и изражавања, али потребне су им вештине вођења дебате да би их остварили.

Наставник проверава да ли ученици разумеју и прихватају ову дефиницију задатка за вежбу.

2.2 Објашњење: каква тема је прикладна за вођење дебате?

Наставник подсећа на тему – то је добра тема за дебату, као што су ученици показали. Шта неку тему чини прикладном за дебату?

Наставник слуша идеје и сугестије ученика и укратко, уз помоћ кључних речи, записује их на таблу или флипчарт. Може се очекивати да ће се оне углавном поклапати са пет критеријума (3а-3е) из радног материјала за ученике 8.1.

Наставник објашњава да ће следећа дебата бити занимљивија, а ученици успешнији, ако сами изаберу тему. Дакле, имају могућност да изаберу тему за следећи час, који ће бити одржан за три недеље. До тада би требало да дају предлоге. Одељење ће на следећем часу донети одлуку.

Наставник дели радни материјал за ученике 8.1, скреће пажњу ученицима на критеријуме које су предложили и тражи да их упореде са критеријумима под 3а-3е у радном материјалу. Ако се ученици и наставник сложе да у листи критеријума треба нешто променити, то ће и учинити.

2.3 Упутства: скупљање идеја и записивање на флипчарт

Наставник одлази до папира са флипчарта који се налази на зиду и тражи да ученици прочитају радни материјал 8.1 док он истовремено црта следећу табелу:

Која тема је добра за дебату?			
Свакодневни или школски живот	Друштвена или културна питања	Политичка питања	Остала питања

Када ученици прочитају радни материјал, наставник их упућује на флипчарт. Тема о којој су ученици дискутовали на почетку лекције је политичка – како би требало да буде организовано образовање у нашој земљи? Остале теме су такође занимљиве:

- Политичке теме;
- Друштвене теме;
- Теме из школског и свакодневног живота;
- Остале теме – све остале идеје.

Ученици се могу позвати на лично искуство или на оно што знају из тренутног политичког живота, или могу потражити друге информације.

У овој фази, ученици би требало да дају неке примере. Наставник их охрабрује да изнесу своје идеје. Ако се то покаже као сувише тежак задатак, наставник може помоћи следећим примерима:

- *Свакодневни или школски живот:* „Аутомобили доносе више штете него користи.“

- *Друштвене или културне теме:* “Телевизија игра позитивну улогу у друштву.” (Или: интернет, мобилни телефони, итд.)
- *Политичке теме:* „Према женама би се требало односити исто као према мушкарцима.“

2.4 Упутства: придржавање рока

На крају наставник објашњава зашто постоји рок. Како би сви могли да прочитају материјал, дат је рок – пет радних дана пре почетка првог часа. Ученици треба да разумеју да ће они бирати тему, али да треба унапред да прочитају материјале. У противном се не може одржати демократско гласање, а оно мора бити организовано ефикасно и у оквиру расположивог времена за час. Током часа неће бити времена за читање материјала.

Наставник даје ученицима упутства о томе где да одложе своје белешке и материјале.

На крају, наставник наглашава да је важно да ученици одлуче о којој теми ће водити дебату.

3. Рад у паровима

Ученици формирају парове и раде сами, пратећи упутства која су добили из радног материјала и током часа. Сами одређују свој домаћи задатак.